

**LA VIGÈNCIA DE LENIN
100 ANYS DESPRÉS
DE LA SEVA MORT**

Fa cent anys, el 21 de gener de 1924, moria Vladímir Illich Uliánov, Lenin. Les seves aportacions al desenvolupament del marxisme i a la lluita revolucionària són vigents.

Per a nosaltres, Lenin no és una divinitat per treure a rel·luir en les efemèrides i després oblidar-lo. És aquell comunisme brillant, capaç d'estudiar els grans problemes del seu temps, tenint la revolució socialista com a brúixola. El llegim i reivindiquem per seguir-ne l'exemple a l'hora d'actuar d'acord a la nostra realitat.

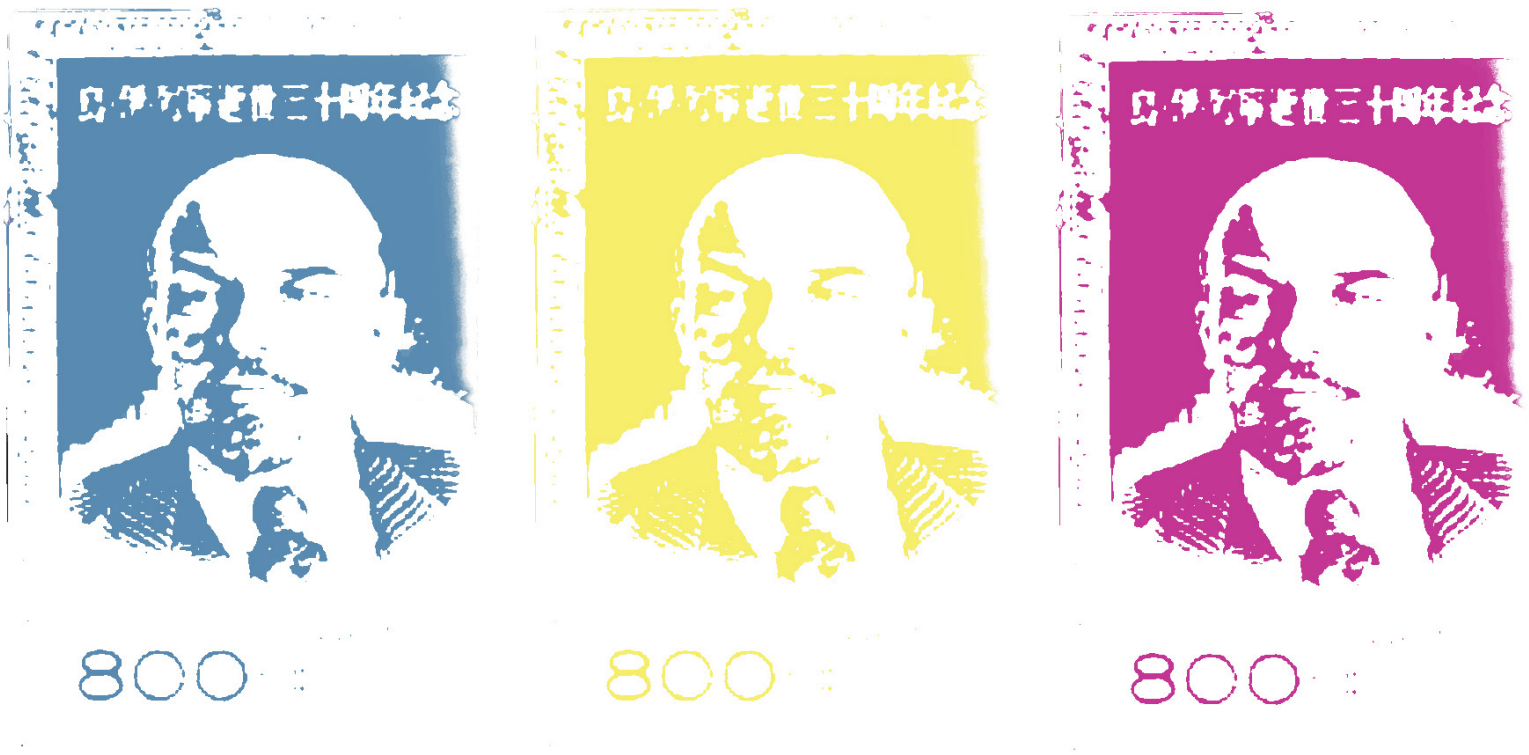
ANÀLISI CONCRET DE LA SITUACIÓ CONCRETA: ÀNIMA VIVA DEL MARXISME I DEL LENINISME

L'obra de Lenin no és un conjunt de fórmules rígides i acabades. És un mètode d'aplicació i eixamplament del marxisme en funció de cada situació històrica particular. Heus ací perquè Lenin va considerar l'anàlisi concreta de cada situació, com l'ànima viva del marxisme. Aquest mètode defuig la visió idealista, que supleix allò realment existent -incloent-hi les correlacions de forces- pels desitjos subjectius que acostumen a desembocar en la

fraseologia genèrica, sense cap resultat pràctic significatiu.

Com que el marxisme té un contingut ric i acolorit, Lenin va entendre que a Rússia, igual que en altres països, en diferents períodes històrics destaquen determinades formes de lluita i en d'altres en destaquen de diferents, i que això no depèn dels nostres desitjos sinó de la realitat que ens toca afrontar. Precisament, l'avantatge més important del bolxevics va ser la seva capacitat per aplicar els principis generals del marxisme a la realitat particular de Rússia, que van estudiar atentament. El mateix van fer en l'àmbit internacional.

Aquest estudi de cada realitat concreta, separant allò que és conjuntural d'allò que és estructural, ja el trobem en el jove Lenin, analitzant les particularitats del desenvolupament del capitalisme a Rússia. Posteriorment el trobem en els seus escrits, arran de la revolució de 1905. Més endavant el tornem a trobar en la nova tàctica desenvolupada després del fracàs de la revolució de 1905... I igualment el trobem en els seus escrits previs a la revolució de febrer, en els previs a la revolució d'Octubre i en els posteriors.

Sense negar el paper històric dels principals líders bolxevics, la Revolució d'Octubre no va ser producte de la voluntat de tal o tal personalitat, ni va ser un "cop d'estat" d'uns quants, com a voltes se'ns ha volgut fer creure. La Revolució d'Octubre, va ser bàsicament un procés de presa del poder mitjançant disturbis armats urbans. El poble es va mobilitzar massivament per acabar amb la guerra, repartir la terra, sortir de la fam i reconèixer el dret a la lliure determinació. Veient que el govern provisional burgès era incapaç de garantir aquestes demandes, com Lenin ja havia previst, la Revolució d'Octubre es va proposar assolir-les, amb una revolució socialista en què el proletariat, els camperols i els soldats que li feien costat prenguessin el poder a través de les seves pròpies organitzacions; és a dir, donant tot el poder als soviets.

UN PARTIT BOLXEVIC

Lenin va crear una teoria del Partit proletari, els punts bàsics del qual són:

- El Partit es basa en la classe obrera : és la seva avantguarda i l'estat major de tot el poble treballador.

- El Partit s'ha d'armar amb el marxisme, l'eina ideològica més poderosa que pot portar la revolució a la victòria completa. "Sense teoria revolucionària, no hi ha moviment revolucionari" i a la inversa.
- La revolució és un moviment social ampli que adopta la lluita política conscient i organitzada, per la qual cosa el Partit s'ha de centrar en millorar el lideratge i l'eficàcia en el combat, organitzar-se estretament, amb una disciplina estricta i mantenir la unitat per aconseguir que milers de persones vagin a una.

Un Partit així, no es pot limitar a la lluita política i econòmica; també ha d'incorporar una tercera forma de lluita, que és la lluita teòrica i ideològica. Totes aquestes tres formes de lluita mereixen la mateixa atenció i no poden operar per separat: han de conformar una unitat i s'han d'auto alimentar.

El Partit és el resultat de la combinació del marxisme i el moviment obrer, convertint-se en la seva avantguarda. Ha de formar els seus components en el domini del marxisme, els quals han d'estar plenament vinculats a les lluites i a les organitzacions

pròpies del moviment obrer. Només així s'aconsegueix que les activitats del Partit es dotin de bases i directrius científiques clares.

Lenin va prestar especial atenció al centralisme democràtic. Centralització i democràcia no es poden separar. El centralisme democràtic combina el lideratge col·lectiu amb la divisió del treball i la responsabilitat personal, especialment per part dels dirigents, que han de respondre de les seves accions davant la militància. El centralisme democràtic ha d'evitar dues desviacions: la burocràcia centralitzadora des de dalt i l'anarco liberalisme des de baix.

El propòsit del centralisme democràtic és servir la lluita política. Per contra, ni el Partit ni els seus membres s'han de servir de la política. El partit ha de combatre les principals malalties que poden corrompre els seus militants: l'arrogància, l'analfabetisme teòric, la burocràcia i la corrupció. Els qui es deixen infectar per aquestes malalties no tenen cabuda en el Partit. Si no se'ls pot curar n'han de ser separats, com també ho han de ser aquells que traeixen la classe obrera. D'aquí la idea que el Partit s'enforteix depurant-se.

Tanmateix, l'expulsió o la separació són mesures extremes de la depuració. Quan es descobreixen mancances i errors, els militants han de tenir el coratge de criticar-los i qui els ha comès ha de fer autocrítica i rectificar. Respectar la veritat, ser obert i transparent, tenir la valentia d'admetre les pròpies deficiències i treballar per superar les adversitats són les qualitats morals dels membres del Partit, especialment dels dirigents. La lleialtat als ideals, la fermesa, la responsabilitat i la lluita contra l'adversitat són uns excel·lents paràmetres per mesurar la qualitat i la capacitat política del Partit i de tots i cadascun dels seus militants.

LA LLUITA CONTRA LES DESVIACIONS REVISIONISTES I OPORTUNISTES DE DRETES I D'ESQUERRES

El Partit proletari està compromès no només a combatre tots els partits burgesos, sinó també a combatre tota mena de posicions desviades dins

del moviment obrer i dins el propi Partit.

A principis del segle XX, el Partit Obrer Socialdemòcrata Rus es va dividir en bolxevics i menxevics. La disputa entre les dues faccions es va convertir, de fet, en una batalla entre dos partits polítics diferents. Tot i l'alt cost que la divisió va comportar, va ser necessària per conformar un veritable Partit proletari i construir una estratègia que posteriorment permetés materialitzar la revolució socialista.

A l'hora de parlar de les desviacions, Lenin les va etiquetar com desviacions de dretes, en uns casos, i desviacions d'esquerreres en d'altres. Aquesta tipificació no té res a veure amb la lluita entre partits polítics d'esquerra i dreta en el sentit de la democràcia parlamentària burgesa, ni és una lluita ideològica entre suposats valors d'esquerreres i dretes. Es tracta d'un altre tipus de divisió. La raó per la qual es divideixen en esquerra i dreta és perquè són els pols oposats de les línies equivocades. Es tracta, doncs, de dues desviacions totalment diferents però que cal combatre, tant en un cos com en l'altre.

En un primer moment, dins del Partit Obrer Socialdemòcrata Rus, l'oportunisme d'esquerreres encara no s'havia convertit en un oportunisme sistemàtic. Per tant, la teoria de Lenin sobre la construcció del partit estava en lluita contra l'oportunisme de dretes, és a dir, contra aquells que volien aigualir l'organització i la disciplina i propugnaven una pau sense principis dins del partit, oposant-se a la lluita ideològica i a l'autocrítica, i propiciant el liberalisme i les posicions merament economicistes. Això va ser degut a les condicions específiques del període en què Lenin estava construint el Partit. Paral·lelament, l'oportunisme de dretes va progressar a nivell internacional, impulsat per aquells que van revisar el marxisme.

Abans de la Revolució d'Octubre, entre els bolxevics hi havia un grup d'otzovistes amb propostes esquerranes, que propugnaven el boicot electoral i tenien unes concepcions filosòfiques contràries a la dialèctica materialista i a la concepció marxista de la teoria del coneixement, però ràpidament

van ser superats. Per contra, després de la Revolució d'Octubre, va sorgir una facció esquerrana dins del Partit rus que va fer forat a nivell internacional, que primer es va oposar al Tractat de Pau de Brest-Litovsk i després va voler arraconar la lluita sindical, per substituir-la per un projecte de consell obrers que desvirtuava el paper del Partit proletari com a Partit d'avantguarda. Aquesta ala esquerrana a Rússia va ser superada aviat per Lenin. No obstant, als països d'Europa occidental va sorgir "el comunisme d'esquerra", que va proposar el lema "sense compromís" i es va oposar a la participació al parlament burgès, a la lluita legal i a la necessària aliança amb altres partits obrers. En aquestes circumstàncies, Lenin va escriure el llibre "La malaltia infantil de l'esquerranisme en el moviment comunista", l'abril de 1920, per tal de corregir aquesta tendència.

LA TEORIA DE L'IMPERIALISME

En els llindars del segle XX, el capitalisme va patir una mutació en desenvolupar-se els monopolis i el capital financer, la qual cosa va significar l'entrada en l'etapa de l'imperialisme.

Lenin va resumir-ho en cinc característiques (1. El capital es concentra en monopolis 2.El capital bancari es fusiona amb l'industrial i apareix l'oligarquia financera 3.Exportació de capitals 4.Formació de grans multinacionals 5. Distribució del món entre grans potències).Després va donar-ne una definició científica: "L'imperialisme es desenvolupa fins al punt que s'ha establert el domini de les corporacions monopolistes i del capital financer, i l'exportació de capital ha pres una significació excepcional. Amb l'imperialisme, els trusts internacionals van començar a dividir el món, i alguns dels països capitalistes més grans han completat aquesta etapa de segregació de tot el territori planetari." Al mateix temps, Lenin va revelar el desenvolupament desigual de imperialisme i la necessitat dels pobles de lluitar per la seva sobirania i alliberament.

El món capitalista d'avui encara es mou segons la lògica que Lenin aleshores va exposar. L'ex-

portació de capital i l'expansió exterior han despertat els anhels d'independència nacional en un gran nombre de països en desenvolupament i han impulsat aquests països a esforçar-se per explorar els seus propis camins de modernització mentre busquen la independència política i econòmica i la sobirania sobre els seus recursos naturals. Aquesta recerca, tortuosa però inevitable, condueix finalment al socialisme.

El marxisme ja va predir que, amb el desenvolupament del capitalisme, el conflicte entre l'apropiació privada del capital i la producció socialitzada a gran escala s'intensifiquen, per la qual cosa la substitució del capitalisme per la revolució proletària i el socialisme és una necessitat històrica. Aquesta necessitat adquireix encara més rellevància en l'època imperialista i ara, el crit: PROLETARIS DEL MÓN, UNIU-VOS! s'ha ampliat per dir: PROLETARIS I POBLES OPRIMITS DEL MÓN, UNIM-NOS!

EL DRET A LA LLIURE DETERMINACIÓ

Lenin va ser un defensor del dret de les nacions a l'autodeterminació. Va lluitar dur per garantir que aquest dret fos inclòs en el programa bolxevic. Són ben conegudes les seves discrepàncies amb Rosa Luxemburg, que creia que aquesta reivindicació era una desviació de la lluita de classes

La Rússia tsarista era coneguda com la "presó de les nacions" a causa del govern brutal i autocràtic de la noblesa tsarista sobre els nombrosos pobles sotmesos. Els obrers i camperols russos també estaven oprimits com a obrers i camperols. Però a les altres nacionalitats, els obrers i els camperols van patir una opressió addicional.

Per a Lenin, la qüestió era com desenvolupar un Partit i liderar una revolució en un estat multinacional, amb totes les divisions entre les nacionalitats i els pobles, amb tota l'opressió viscuda a mans de la gran nació russa, amb tota la desconfiança i el ressentiment comprensible cap als grans russos de totes les classes. Com podien els bolxevics construir la unitat de tots els obrers i pobles oprimits que era necessària per enderrocar el tsar?

Per a Lenin, la clau era que la classe obrera russa i el Partit aclarissin la seva oposició inequívocament contrària a qualsevol manifestació d'opressió, privilegi i racisme de la Gran Rússia. El Partit havia de ser el líder en la lluita per la igualtat de drets lingüístics, la igualtat d'educació i de drets culturals. Confiava que la unitat es produiria quan els pobles oprimits, i especialment els obrers i camperols d'aquests pobles, confessin que els bolxevics estaven compromesos amb l'autodeterminació i la igualtat. Considerava, a la vegada, que la lluita per el dret a la lliure determinació era un component clau per dur a terme una futura revolució democràtica i ja preveia que la burgesia seria incapaç de garantir aquest dret, per la qual cosa acabaria

sent un element central per a la futura revolució socialista. I així va ser!

Pocs dies després de la revolució d'octubre, es va publicar la Declaració sobre els drets dels pobles de Rússia. En contrast amb l'enfocament de la diplomàcia moderna, en què diferents bàndols maniobren i disfressen la seva veritable intenció davant la població, es reconeixia sense embuts que els pobles que conformaven l'imperi rus havien patit repressió, pogroms, esclavitud i atacs de tota mena. Calia reconèixer la igualtat i la sobirania de les nacionalitats russes, el dret dels pobles russos a l'autodeterminació i, fins i tot, el dret a formar els seus propis estats, l'abolició de tot privilegi i

restricció nacional i religiosa, garantint el lliure desenvolupament de les minories nacionals i els grups ètnics que poblaven el territori rus.

Tot i que la “democràcia burgesa” que va governar Rússia de febrer a octubre va declarar que la “democràcia” inclouria la llibertat per a les diferents nacions i pobles, no va complir les seves promeses. Va ser el nou govern soviètic dirigit pels bolxevics qui ho va fer. Va trigar menys d’una setmana a reconèixer el dret a la independència de Finlàndia. Va donar suport al reconeixement d’Ucraïna, Moldàvia, Lituània, Estònia, Transcaucàsia, Bielorrússia, Polònia i Letònia. Després va proposar que qui decidís unir-s’hi, ho fes lliurament a partir de la seva identitat nacional. El 1922, la Unió de les Repúbliques Socialistes Soviètiques va reunir més de 120 pobles diferents, cadascun amb la seva pròpia llengua i cultura, que havien estat oprimits sota l’antic imperi tsarista rus. Això no hauria estat possible sense una lluita profunda per superar l’opressió nacional i una posició correcta sobre el que llavors es va anomenar “la qüestió nacional”.

ESTAT, REVOLUCIÓ I DICTADURA DEL PROLETARIAT

L’Estat neix amb l’aparició de les classes i conforma l’organització política i ideològica del poder de la classe dominant. Consta d’una superestructura jurídica i política basada en un determinat fonament econòmic i constitueix l’eina oficial de la violència.

De fet, l’Estat estableix un ordre social que legalitza i solidifica l’opressió per part de la classe dominant, però aquest ordre no comporta una reconciliació de classes, encara que doni cos legal a les concessions puntuals que la classe dominant es veu obligada a fer a les classes dominades, sinó que és una manifestació de l’opressió d’una classe per una altra, fins i tot quan aquesta opressió no es percep d’una manera oberta i l’Estat adopta formes democràtiques burgeses.

L’objectiu de les revolucions és el poder estatal. La Comuna de París va ser el primer intent

de conquerir-lo enmig de l’aixecament del poble parisenc amb els obrers com a cos principal. Va ser lloada per Marx com “un nou punt de partida amb un significat històric mundial”. Lenin va treure lliçons d’aquella experiència. Després, l’any 1917, la Revolució russa d’Octubre va prendre el poder mitjançant aixecaments armats urbans amb el proletariat com a cos principal, inaugurant una nova era.

L’establiment del poder per part del proletariat revolucionari comporta la desarticulació de les antigues formes de dominació estatal, per substituir-les per la dictadura del proletariat.

La dictadura del proletariat és un nou tipus d’estat que pretén crear les condicions per establir el sistema socialista. Té dues funcions principals:

1. Suprimir internament la resistència de l’antiga classe dominada i repel·lir l’agressió exterior per part de les classes dominants del països on la burgesia conserva el seu poder.
2. Organitzar la producció, desenvolupar l’economia, coordinar les relacions democràtiques entre la població i vetllar per l’equitat, fer prosperar la cultura, unificar la moral i garantir els serveis públics.

Lenin inicialment considerava que l’abast de la primera funció s’aniria reduint i disminuint gradualment, mentre que les funcions de desenvolupament de les forces productives i dels serveis destinats al benestar social s’anirien ampliant i intensificant gradualment. D’aquesta manera, l’Estat s’extingiria, obrint les portes a una societat comunista.

Malauradament, els fets posteriors a la victòria de la Revolució d’Octubre van evidenciar que la reducció de la primera funció, en determinades condicions, s’ha d’aplaçar i fins i tot pot ser necessari eixamplar-la. Això, per exemple, sol passar quan hi ha una agressió militar estrangera a gran escala, quan les forces hostils externes s’alien amb forces hostils internes, amenaçant seriosament la seguretat del país socialista, inclosa la seguretat

ideològica, amb la pretensió de restaurar l'antic domini burgès.

INTERNACIONALISME PROLETARI

Lenin considerava que patriotisme proletari i internacionalisme proletari són compatibles. Durant la Primera Guerra Mundial, les potències imperialistes van lluitar per fer-se amos de les colònies i saquejar-les. Prèviament i durant la guerra, van sorgir diverses tendències patriòtiques social xovinistes que van influir els partits de la Segona Internacional i els van desviar de la posició internacionalista proletària. Lenin ho va criticar, considerant que l'essència de l'anomenada "defensa de la pàtria" era el nacionalisme estret. "Defensar la pàtria" en una guerra imperialista és portar a

la guerra els proletaris perquè es matin entre ells. Significa donar suport a l'imperialisme maligne. És caure de quatre grapes en el parany que fa servir la classe dominant per enganyar i desorganitzar el proletariat internacional i utilitzar-lo com a carn de canó.

Per contra, Lenin creia que la guerra per la independència i l'alliberament nacional i la guerra per resistir l'agressió imperialista era justa, i "defensar la pàtria" en aquestes situacions era adequat. Lluitar per la pau i donar suport a les víctimes de l'agressió imperialista i a les lluites d'alliberament és complir amb el deure internacionalista.

Com ja hem dit, amb Lenin l'eslògan estratègic: "Proletaris de tots els països uni-vos", s'amplia, per afegir-hi la necessitat d'unir la lluita del proletariat amb la dels pobles oprimits. Aquest és un eslògan d'importància estratègica per al proletariat mundial, perquè no només declara públicament el seu caràcter internacional, sinó que també serveix per guiar la voluntat i les accions de la classe obrera en diversos països en la lluita de classes per resistir i combatre l'opressió nacional, lluitant, alhora, contra l'esclavitud assalariada.

Aquestes orientacions estratègiques, Lenin les va formular amb un caràcter internacional, quan va participar en l'elaboració de les tesis sobre qüestions nacionals i colonials que van adoptar en el II Congrés de la Internacional Comunista.

Lenin va dir que tots els partits comunistes i organitzacions internacionals han d'ajudar els grups ètnics oprimits i han d'unir estretament el moviment de lluita de la classe obrera amb el moviment de lluita d'alliberament nacional als països colonials, per formar un front únic contra l'imperialisme. Alhora, va assenyalar la necessitat de construir partits comunistes, no només en els països més desenvolupats, sinó a tot el món. Avui podem dir que les grans victòries dels moviments d'alliberament nacional al món són inseparables dels grans ensenyaments que Lenin ens va deixar.

